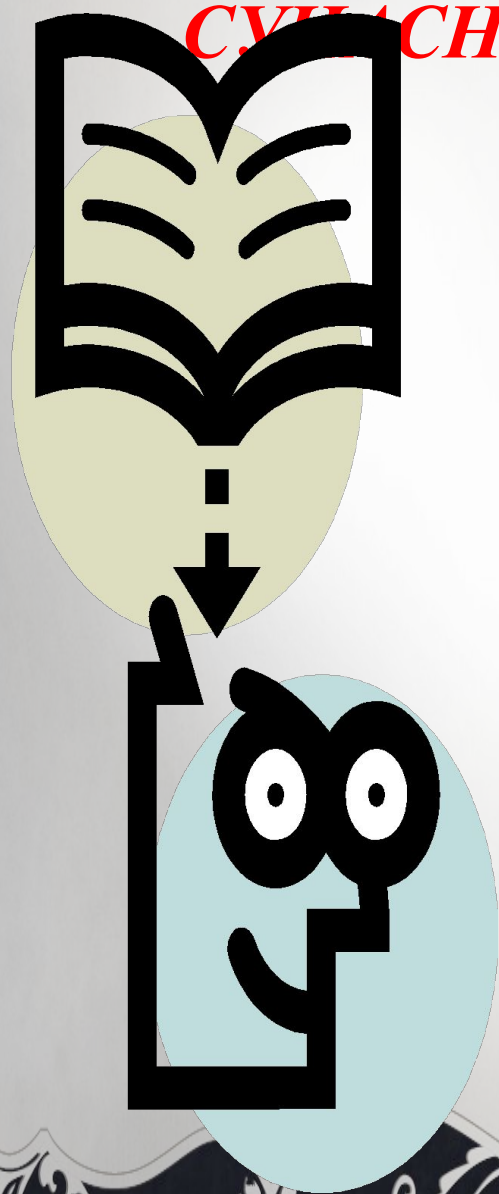

ФІНАНСОВИЙ ПЛАН: ЙОГО СКЛАД ТА ЗНАЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

❖ *Мета лекції –*

розглянути склад
планових показників
фінансового плану та
методи їх розрахунку

**ТЕМА ЛЕКЦІЇ. ФІНАНСОВИЙ
ПЛАН: ЙОГО СКЛАД ТА
ЗНАЧЕННЯ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**

1. Задачі плану та його склад
2. Планування прибутку
3. Планування оборотних коштів
4. План надходження і виплат грошових коштів (план грошових потоків)
5. Плановий баланс підприємства

МІНІ-ЛЕКСИКОН:

- ❖ *прибуток*
- ❖ *звичайні доходи*
- ❖ *надзвичайні доходи*
- ❖ *операційні доходи*
- ❖ *доходи від основної діяльності*
- ❖ *доходи від іншої операційної діяльності*
- ❖ *фінансові доходи*
- ❖ *грошові потоки*

1. Задачі плану та його склад

СКЛАД ПОТОЧНОГО ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА:

- ❖ Маркетингова програма
- ❖ План з праці
- ❖ План з собівартості
- ❖ **Фінансовий план**

***Ефективність
використання
фінансових ресурсів –***

**це головний критерій при
розробці планів
господарської діяльності**

ФІНАНСОВІ ВІДНОШЕННЯ:

Це відношення між:

- ❖ підприємством і різними суб'єктами господарювання в процесі придбання сировини і матеріалів, а також реалізації продукції;
- ❖ власником підприємства і трудовим колективом при оплаті праці персоналу підприємства;
- ❖ підприємством і Державним бюджетом при внесенні платежів у бюджет, позабюджетні фонди й одержання асигнувань із бюджету;
- ❖ підприємством і банками при одержанні і погашенні кредитів і сплаті відсотків за них;
- ❖ підприємством і страховими організаціями при страхуванні майна;
- ❖ тощо.

**ЩОБ ЕФЕКТИВНО ВИРІШУВАТИ
ЗАДАЧУ ФІНАНСУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВА, НЕОБХІДНО
ЗНАТИ:**

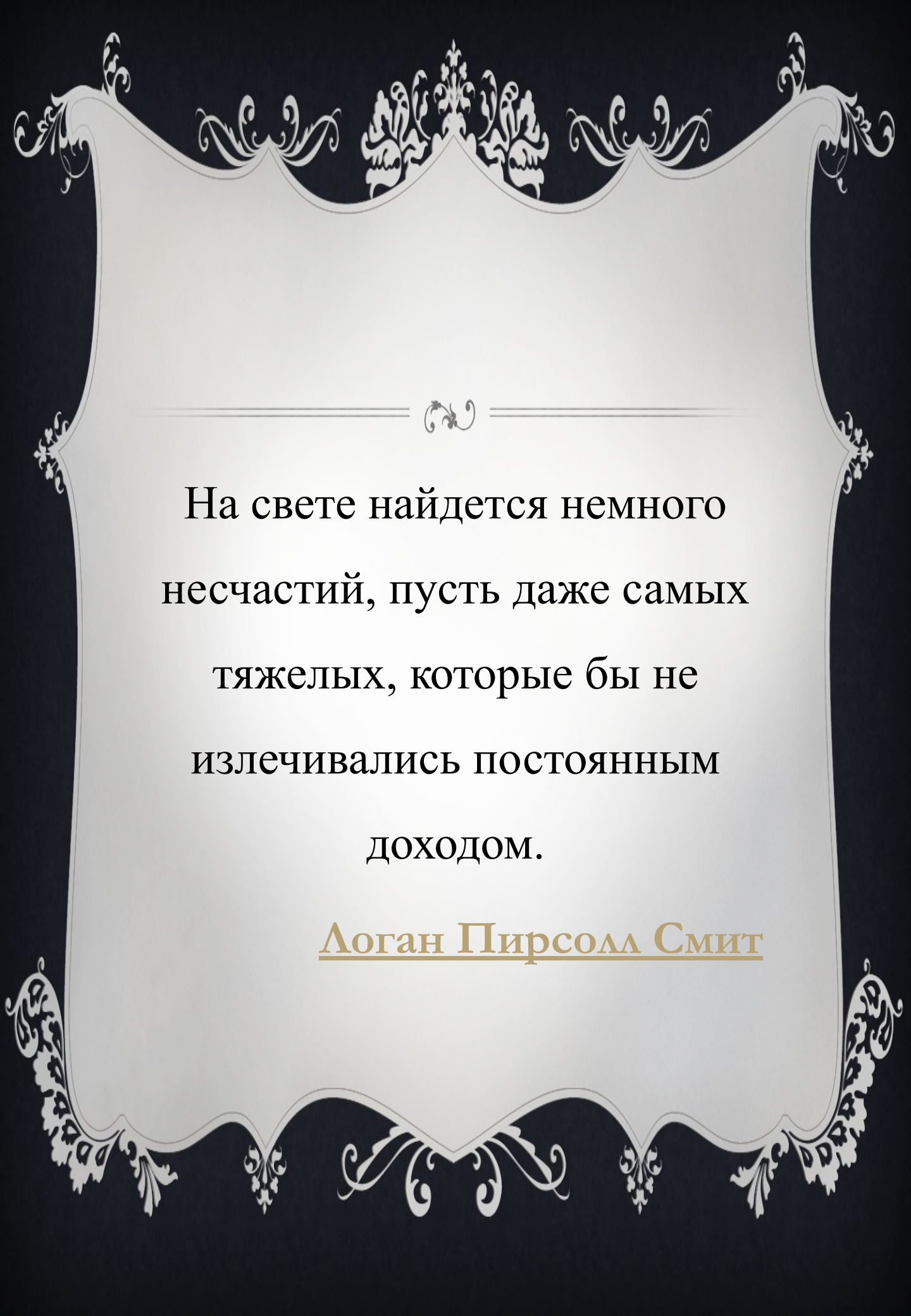
- ❖ Скільки буде потрібно грошей?
- ❖ Коли ці гроші будуть потрібні?
- ❖ Звідки вони надійдуть?
- ❖ Як їх витратити?

ЗАВДАННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ:

- 1) забезпечення нормального відтворювального процесу необхідними джерелами фінансування;
- 2) забезпечення прибутковості діяльності підприємства;
- 3) ефективне використання доходів підприємства для забезпечення його росту;
- 4) гарантія виконання зобов'язань підприємства перед бюджетом і позабюджетними фондами, банками й іншими кредиторами;
- 5) забезпечення фінансової рівноваги і тим самим підтримка постійної ліквідності.

СКЛАД ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ

1. Формування і розподіл прибутку.
2. Оборотні кошти.
3. Надходження і виплата грошових коштів (план грошових потоків).
4. Баланс підприємства.

На свете найдется немного
несчастий, пусть даже самых
тяжелых, которые бы не
излечивались постоянным
доходом.

Логан Пирсолл Смит

**2. Планування
прибутку**

**Формування прибутку
регламентується :**

**•Податковим кодексом України
від 02.12.2010 № 2755-VI**

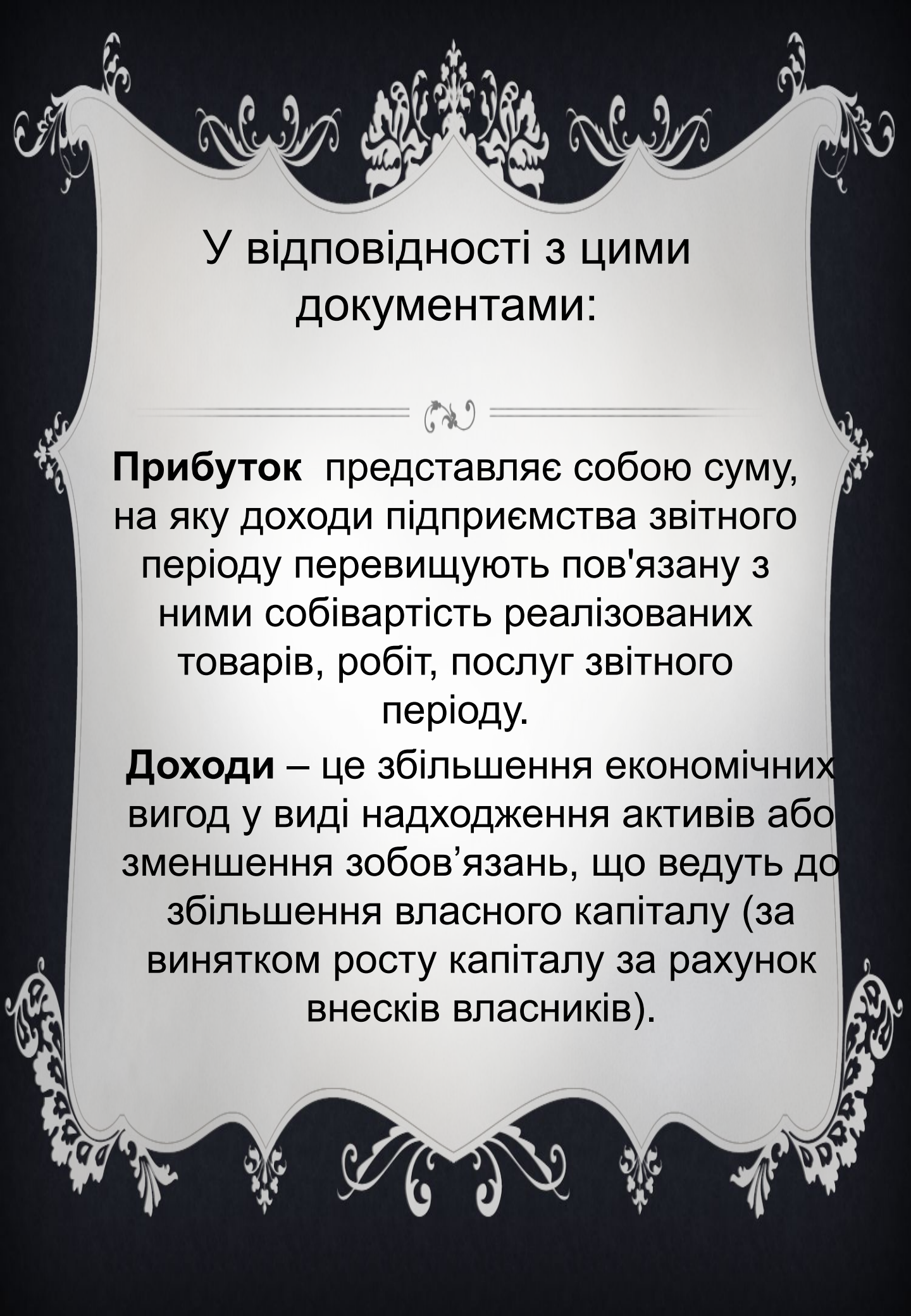
**•Національним положенням
(Стандартом)**

бухгалтерського обліку:

**•№ 1 «Загальні вимоги до
фінансової звітності», затверджене
Наказом Мінфіну України від
07.02.2013 № 73**

**•№ 15 "Доход", затверджене
наказом**

**Мінфіну України від 29.11.99р. №
290**

У відповідності з цими
документами:

Прибуток представляє собою суму, на яку доходи підприємства звітного періоду перевищують пов'язану з ними собівартість реалізованих товарів, робіт, послуг звітного періоду.

Доходи – це збільшення економічних вигод у виді надходження активів або зменшення зобов'язань, що ведуть до збільшення власного капіталу (за винятком росту капіталу за рахунок внесків власників).

Рис. 1. Види доходів

ДОХОДИ

❖ **Звичайні доходи** - це доходи від будь-якої основної діяльності підприємства, а також від операцій, що її забезпечують або виникають у результаті її проведення.

❖ **Надзвичайні доходи** - це доходи, які виникають в результаті надзвичайних подій, тобто подій, що відрізняються від звичайної діяльності підприємства, відбуваються однократно і не можуть бути очікуваними.

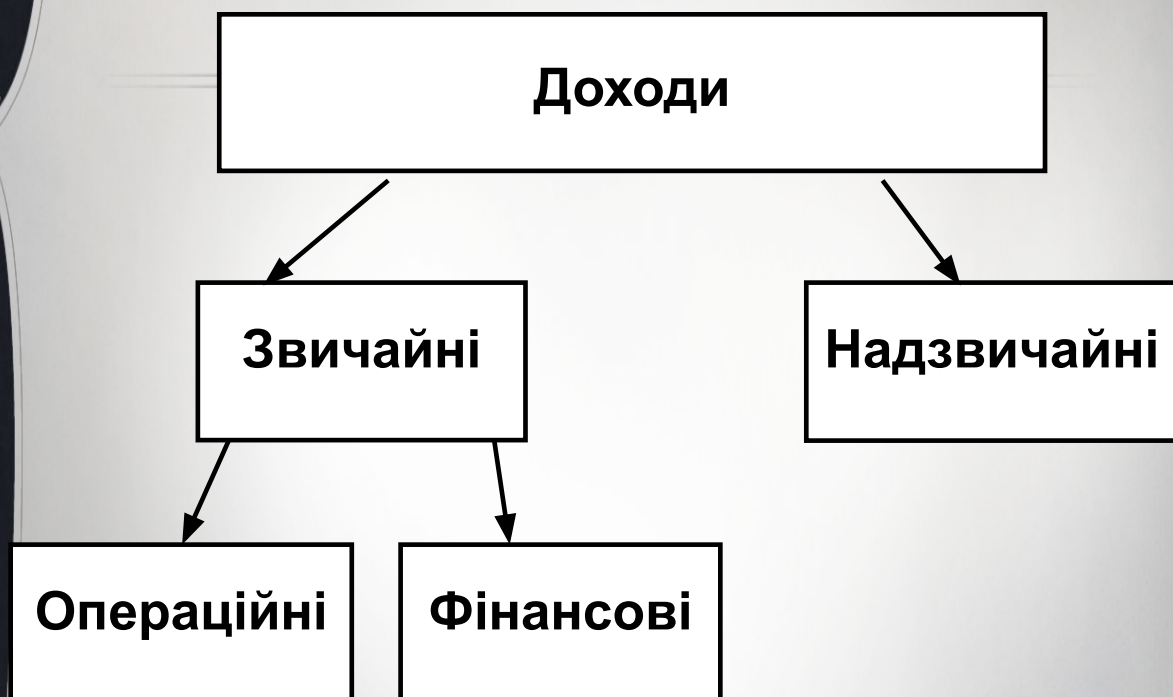

Рис. 1. Види доходів

ЗВИЧАЙНІ ДОХОДИ

❖ **Операційні доходи** - доходи від операцій, пов'язаних із реалізацією виробленої продукції (робіт, послуг), тобто від основної діяльності підприємства, а також від інших видів діяльності, що не є інвестиційною або фінансовою діяльністю (*виконання ремонтних робіт для інших організацій, доходи від здачі майна в оренду, від реалізації майна і т.п.*).

❖ **Фінансові доходи** - це прибутки від участі в капіталі (*інвестиції в асоційовані, дочірні або спільні підприємства*), доходи за акціями, облігаціями та іншими цінними паперами, що належать підприємству і т.п.

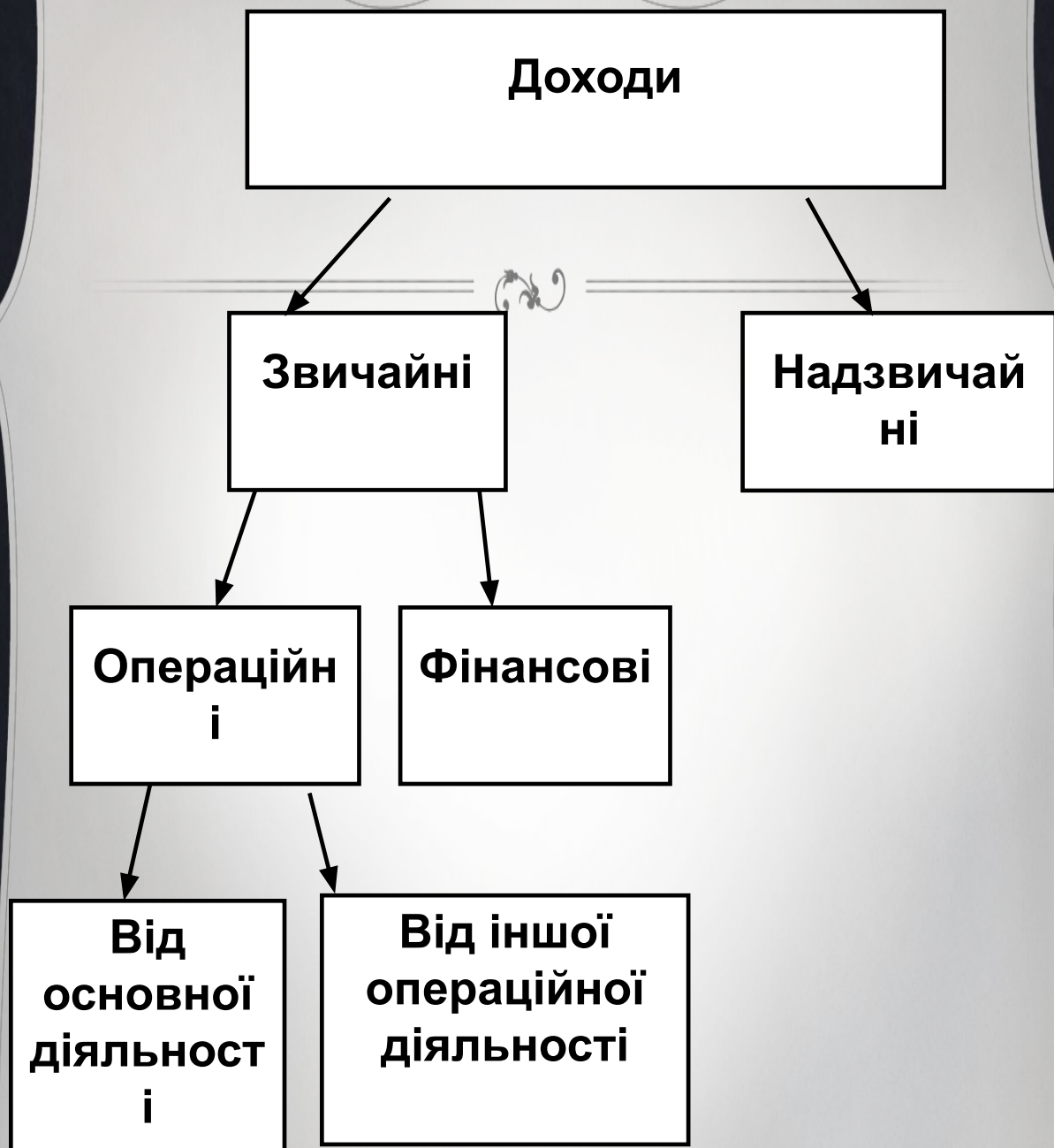

Рис. 1. Види доходів

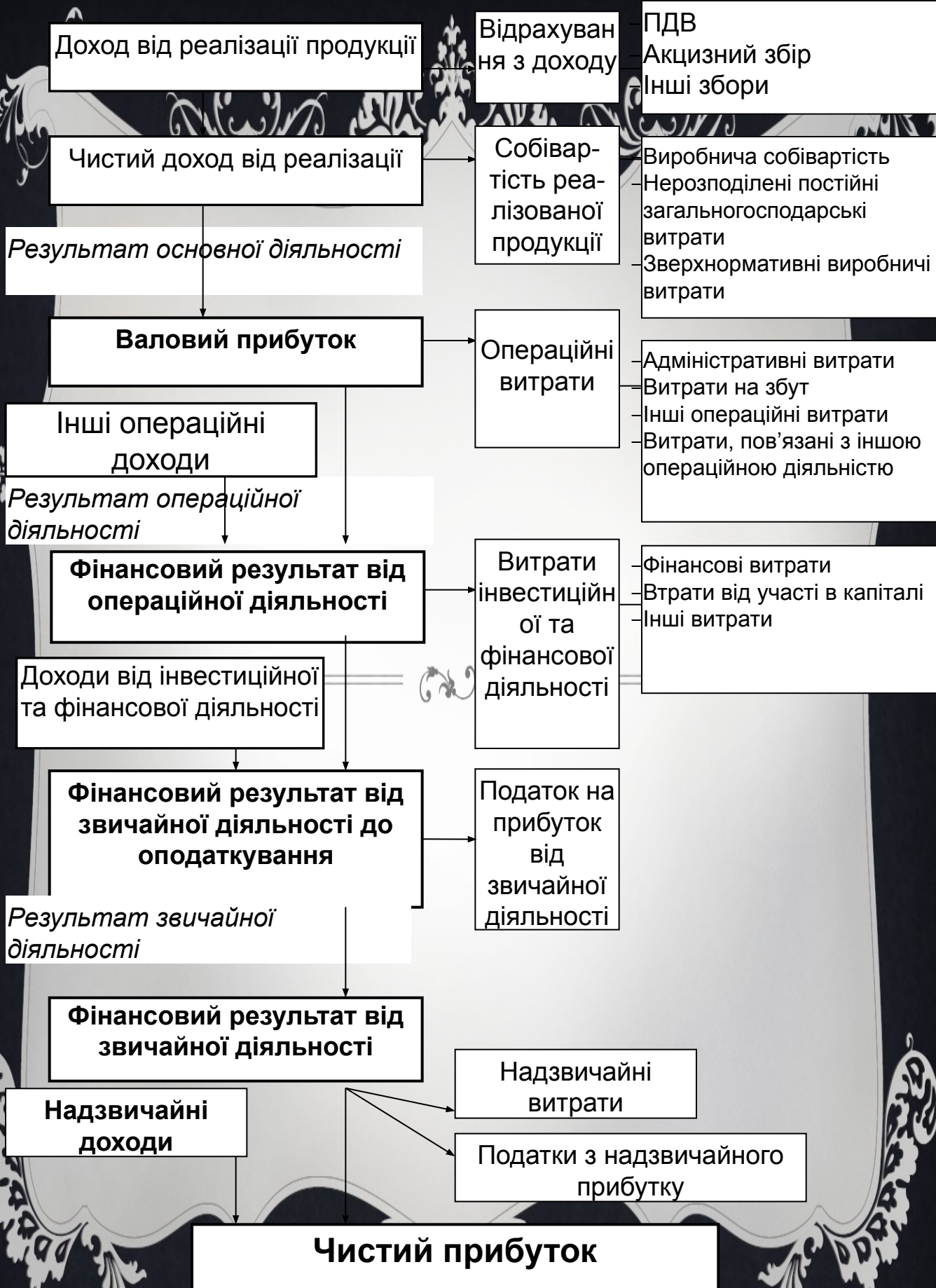

Рис. 2 Алгоритм формування чистого при

ПЛАН З ПРИБУТКУ ТА ЙОГО РОЗПОДІЛУ, ТИС. ГРН

Показники	Сільськогосподарський рік				
	3-й кв.	4-й кв.	9 місяців	10 місяців	11 місяців
1. Доход від реалізації продукції	8280				
2. Відрахування з доходу, у т. ч.: 1) ПДВ	1380				
2) Акцизний збір	-				
3) Інші збори	-				
3. Чистий дохід від реалізації продукції	6900				
4. Виробнича собівартість	6560				
5. Валовий прибуток (збиток)	340				
6. Адміністративні витрати	150				
7. Витрати на збут	70				
8. Інші операційні витрати	40				
9. Прибуток (збиток) від основної діяльності	80				
10. Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності	10				
11. Фінансовий результат від операційної діяльності	90	150	140	150	530
12. Доход від інвестиційної і фінансової діяльності	-				
13. Витрати інвестиційної і фінансової діяльності	-				
- фінансові витрати	-				
- відсотки за кредит	-				
- втрати від участі в капіталі	-				
- інші витрати	-				
14. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	90				
15. Податок на прибуток	16,2				
16. Чистий прибуток	73,8	114,8	102,5	123,0	414,100
17. Розподіл прибутку:					0,000
17.1 Поповнення обігових коштів	22,14	34,44			56,580
17.2 Цільові фонди :	51,7	80,360	102,5	123,0	357,520
- резервний	5,166	8,036	10,250	12,300	35,752
- дивідендних виплат	3,616	5,625	7,175	8,610	25,026
- виробничого розвитку	38,745	60,270	76,875	92,250	268,140
- участі персоналу в прибутках	2,583	4,018	5,125	6,150	17,876
- соціального забезпечення	1,550	2,411	3,075	3,690	10,726

**ЧД = Доход від РП –
Відрахування з
доходу**

**ВП (ВЗ) = ЧД –
Виробнича
собівартість**

**П (З) від осн.д. = ВП
(ВЗ)– (Адм. +Збут.+
Інші опер. витрати)**

**Фін рез-т від опер.д. =
П (З) від осн.д. + П(З)
від інш. опер.д.
80 + 10 = 90**

**Фін рез-т від звич.д. =
Фін рез-т від опер.д.
+Д від інв.д. – В.**

Податок на приб. =

**ЧП = Фін рез-т від
звич.д. - Податок на
приб.
90 – 16,2 = 73,8**

**ПРИ ПЛАНУВАННІ ЧИСТОГО
ПРИБУТКУ ВАРТО
ВРАХОВУВАТИ НАСТУПНІ
ПОЛОЖЕННЯ:**

- ❖ собівартість реалізованої продукції збігається з виробничою собівартістю;
- ❖ у витратах від фінансової діяльності варто врахувати статтю калькуляції "Відсотки за кредит";
- ❖ надзвичайні доходи, як і надзвичайні витрати не можуть бути очікуваними і тому їх зазвичай не планують.

РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ В ЦІЛЮВІ ФОНДИ:

- ❖ резервний
- ❖ дивідендних виплат
- ❖ виробничого розвитку
- ❖ участі персоналу в
прибутках
- ❖ соціального забезпечення

**ПРИБУТОК ВІД ОСНОВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ МОЖНА
ПЛАНУВАТИ ДВОМА**

СПОСОБАМИ:

❖ як різницю між чистим

доходом від реалізації

продукції та її повною

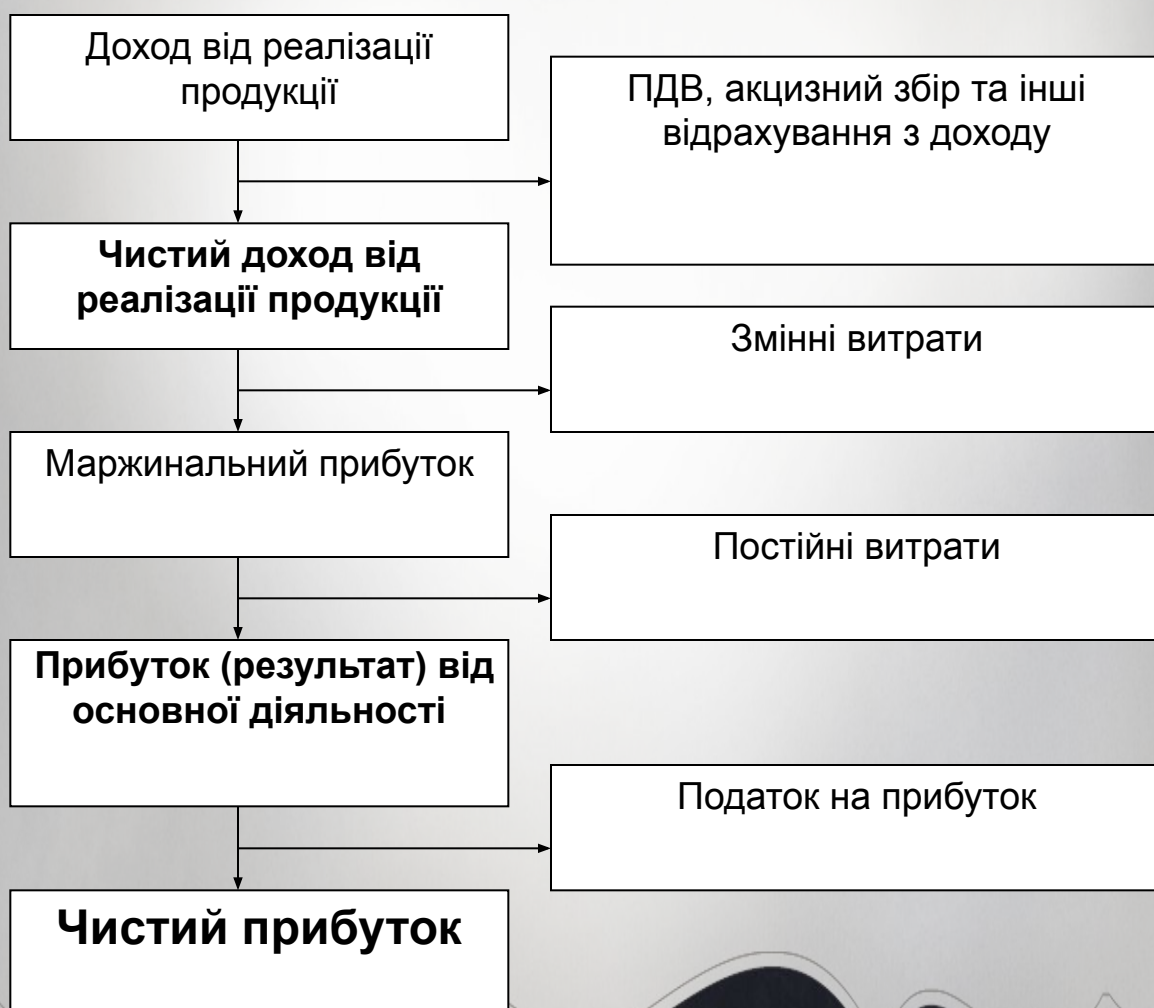
собівартістю;

❖ на основі взаємозв'язку:

витрати - обсяг реалізації -

прибуток (CVP -аналіз).

АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ЗА МЕТОДОМ СVP-АНАЛІЗУ

ПЛАН З ПРИБУТКУ ТА ЙОГО РОЗПОДІЛУ ЗА СВР -АНАЛІЗОМ, ТИС. ГРН.

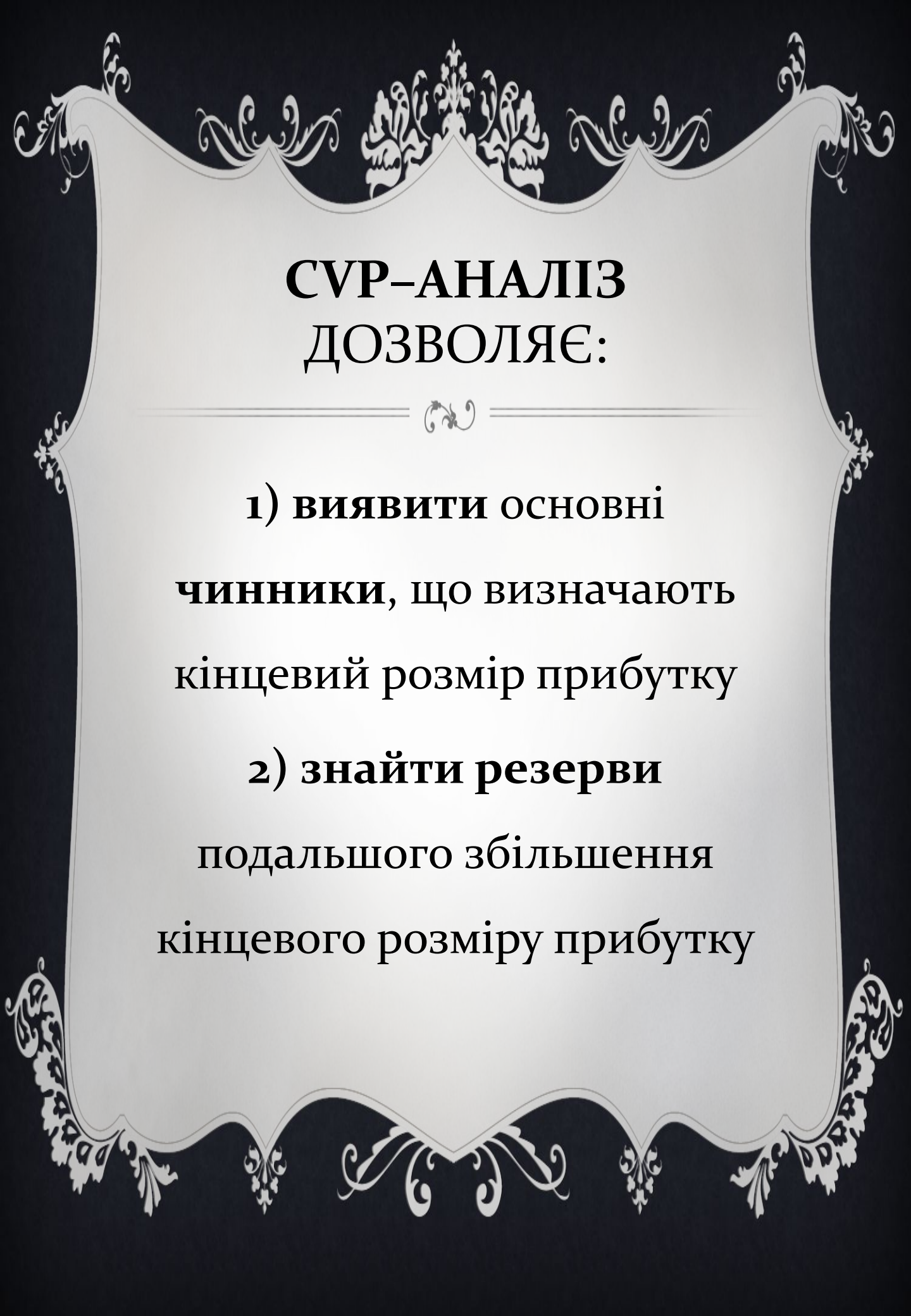
Показники	Сільськогосподарський рік				Всього за рік
	3-й кв.	4-й кв.	1-й кв.	2-й кв.	
1. Доход від реалізації продукції	8280	9000	9660	8760	35700
2. Відрахування з доходу, у т. ч.: 1) ПДВ	1380	1500	1610	1460	5950
2) Акцизний збір					
3) Інші збори					
3. Чистий дохід від реалізації продукції					
4. Змінні витрати	6260				7060
5. Маржинальний дохід (збиток)	640				0
6. Загальновиробничі постійні	320				0
7. Адміністративні витрати	150				0
8. Витрати на збут постійна частина	50				0
9. Інші операційні витрати	40	40	40	40	160
10. Прибуток (збиток) від основної діяльності	80	140	120	120	440
11. Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності	10	10	10	20	50
12. Фінансовий результат від операційної діяльності	90	150	130	140	490
13. Доход від інвестиційної і фінансової діяльності	-	-	-	-	-
14. Витрати інвестиційної і фінансової діяльності	-	-	-	-	-
- фінансові витрати	-	-	-	-	-
- відсотки за кредит	-	10	15	-	25
- втрати від участі в капіталі	-	-	-	-	-
- інші витрати	-	-	-	-	-
15. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	90	140	125	150	505
16. Податок на прибуток	16,2	25,2	22,5	27,0	90,9
17. Чистий прибуток	73,8	114,8	102,5	123,0	414,1
18. Розподіл прибутку:					
18.1 Поповнення обігових коштів	22,14	34,44	0	0	56,58
18.2 Цільові фонди :	51,66	80,36	102,5	123	357,52
- резервний (10 %)	5,166	8,036	10,25	12,3	35,752
- дивідендних виплат (7 %)	3,616	5,625	7,175	8,61	25,026
- виробничого розвитку (75 %)	38,745	60,27	76,875	92,25	268,14
- участі персоналу в прибутках (5 %)	2,583	4,018	5,125	6,15	17,876
- соціального забезпечення (3 %)	1,550	2,411	3,075	3,69	10,726

Зм. в.ти = Зм витрати на МД (МЗ) = ЧД – Змінні витрати
6900 – 6260 = 640

П (З) від осн.д. = МД – (Заг.вир.пост.+ Адм. +Збут.+ Інші опер. витрати) =
640 – 320-150 - 50 - 40 = 80

**У ПРОЦЕСІ ПЛАНУВАННЯ
ПРИБУТКУ НА ОСНОВІ СВР-
АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВО
ВИРІШУЄ РЯД ЗАДАЧ:**

- визначення обсягу реалізації продукції, що забезпечує безбиткову основну діяльність у плановому періоді;
- визначення необхідного обсягу реалізації продукції, що забезпечує досягнення запланованої (цільової) суми прибутку;
- визначення розміру можливого зниження обсягу реалізації продукції при несприятливій кон'юктурі товарного ринку;
- визначення можливих результатів росту суми прибутку при оптимізації постійних та змінних витрат.

СVP-АНАЛІЗ ДОЗВОЛЯЄ:

- 1) виявити основні чинники, що визначають кінцевий розмір прибутку**
- 2) знайти резерви подальшого збільшення кінцевого розміру прибутку**

**4. План надходження і
виплат грошових
коштів (план грошових
потоків)**

**5. Плановий баланс
підприємства**

СТРУКТУРА ФІНАНСОВИХ ДЖЕРЕЛ

**Фінансові
джерела**

Внутрішні

Зовнішні

**Від основної
діяльності**

**Короткострокові
кредити**

**Прибуто
к**

**Від іншої
операційної
діяльності**

**Довгострокові
кредити**

**Амортиза
ція**

**Від фінансової
діяльності**

**Цільове
фінансування й
цільові
надходження, у т.ч.
від власного майна**

**Стійкі
пасиви**

Векселі видані

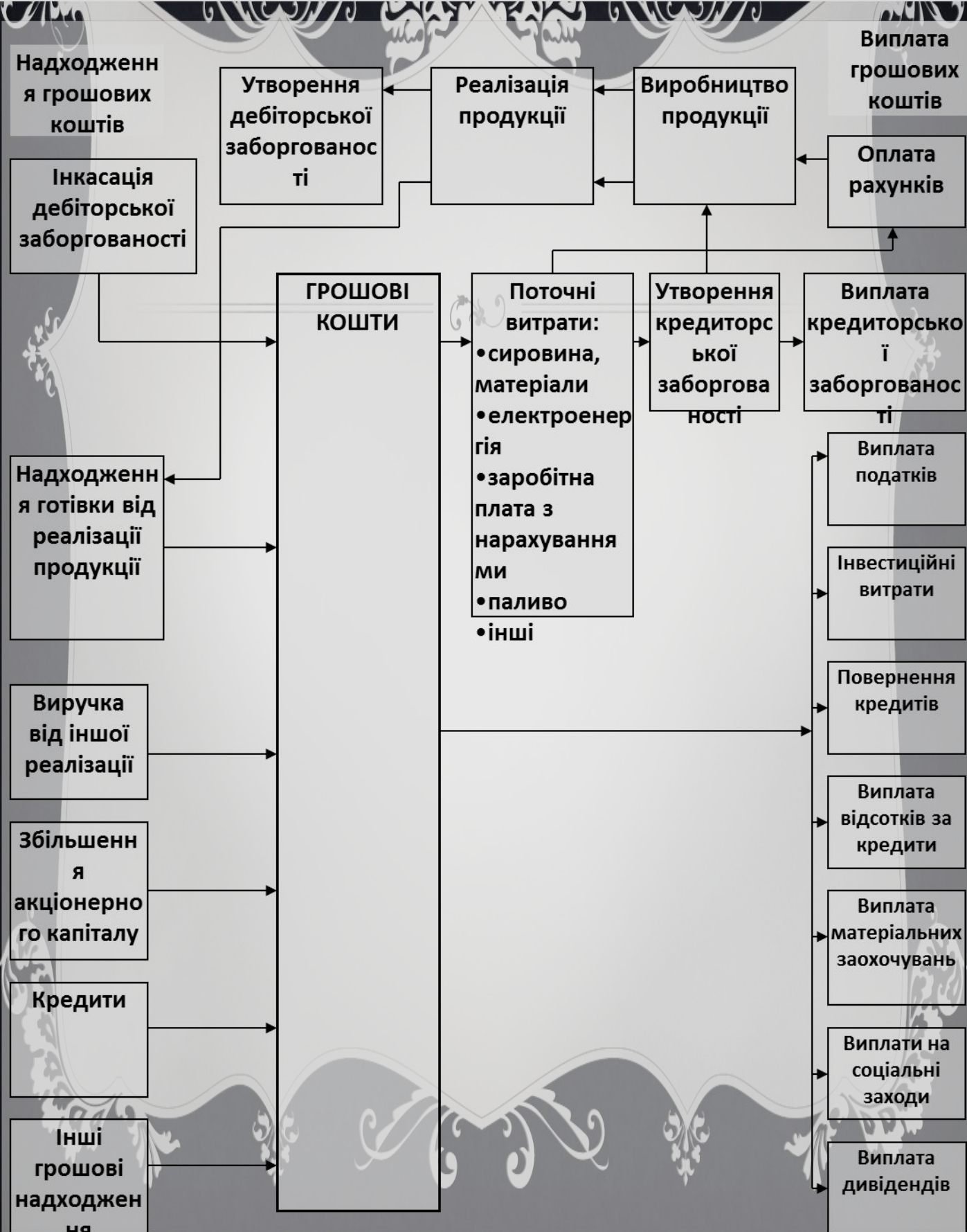
Інші

**Інші надходження
від інвесторів**

ВИМОГАМИ, ДОТРИМАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ФІНАНСОВУ РІВНОВАГУ, ПЕРЕДБАЧЕНО, ЩО ПІДПРИЄМСТВО МОЖЕ:

- ❖ сплатити всі поточні борги після одержання грошей від своїх замовників;
- ❖ погасити майбутні зобов'язання на підставі очікуваного надходження грошей;
- ❖ мати достатні суми для планових вкладень в основні засоби;
- ❖ мати кошти для покриття незапланованих витрат або можливість одержати ці засоби в будь-який момент шляхом позики для таких цілей.

РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ХАРЧОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

ПЛАН НАДХОДЖЕННЯ І ВИПЛАТ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Показники	3-й квартал ____ р., грн		
	липень	серпень	вересень
КОШТИ НА ПОЧАТОК ПЕРІОДУ	50	43	41
Надходження коштів:			
1. Надходження готівки від реалізації продукції з ПДВ	1760	2080	2784
2. Погашення дебіторської заборгованості	200	264	488
3. Інші грошові надходження	10	10	10
Усього у наявності коштів за період	1970	2354	3282
Грошові платежі:			
1. Податки й відрахування:			
- ПДВ	42	25	62
- на прибуток			27
- відрахування на соціальні заходи	30	86	109
- відрахування у позабюджетні фонди			10
- інші			15
2. Витрати на основну діяльність, у т.ч.:			
- сировина та матеріали	1200	1350	2150
- витрати на електроенергію, воду	150	180	260
- паливо	600	400	
- оплата праці	80	230	290
- інші витрати	20	80	160
3. Погашення простроченої кредиторської заборгованості			20
4. Інвестиційні витрати			150
5. Виплата матеріальних заохочень			18
6. Виплата дивідендів			
7. Соціальні виплати			
8. Інші фінансові витрати	5	5	10
Усього грошових платежів	2127	2356	3281
Зовнішнє фінансування:			
кредити	150		
повернення кредитів і сплата відсотків за них			
КОШТИ НА КІНЕЦЬ ПЕРІОДУ	43	41	42

ДЛЯ СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НЕОБХІДНА НАСТУПНА ВИХІДНА ІНФОРМАЦІЯ:

- ❖ план реалізації продукції на квартал із розбиттям по місяцях;
- ❖ витрати підприємства;
- ❖ терміни інкасації кредиторської та дебіторської заборгованостей;
- ❖ погоджені з відповідним чинним законодавством терміни виплати заробітної плати, премій та інших матеріальних заохочень працівникам підприємства;

ДЛЯ СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НЕОБХІДНА НАСТУПНА ВИХІДНА ІНФОРМАЦІЯ:

- ❖ погоджені з податковою інспекцією терміни внесення податків і платежів у державний бюджет і позабюджетні державні фонди;
- ❖ договори з банками у відношенні умов і термінів одержання та повернення кредитів, сплати відсотків за ними;
- ❖ суми, які підприємство повинно сплатити постачальникам та іншим кредиторам на початок планового періоду та суми, які винні підприємству замовники;
- ❖ виписки з банківських рахунків для визначення вхідного залишку коштів на початок планового періоду.

**СКЛАДАННЮ ПЛАНУ
НАДХОДЖЕННЯ І
ВИПЛАТ ГРОШОВИХ
КОШТІВ ПЕРЕДУЮТЬ
НАСТУПНІ ДІЇ:**

- 1. Складання графіка надходження готівки від реалізації;**
- 2. Складання графіку виплат за поточними, періодичними та разовими витратами.**

ГРАФІК НАДХОДЖЕННЯ КОШТІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Найменування показників	3-й квартал, тис. грн		
	липень	серпень	вересень
Обсяг реалізації продукції	2 200	2600	3480
Реалізація в кредит	440	520	696
Інкасація в 1-й місяць	-	264	312
Інкасація в 2-й місяць	-	0	176
Погашання дебіторської заборгованості	-	264	488
Надходження готівки від реалізації продукції	1 760	2 080	2 784
Непогашена дебіторська заборгованість на кінець 3-го кварталу	-	-	904

ПЛАНОВИЙ БАЛАНС ПРЕДСТАВЛЯЄ СОБОЮ ТРАДИЦІЙНИЙ БАЛАНС В АГРЕГОВАНІЙ ФОРМІ

АКТИВ	Сума	ПАСИВ	Сума
1. Необоротні активи	800	1. Власний капітал	1020
2. Поточні активи (оборотні активи)		2. Довгострокові зобов'язання	-
Товарно-матеріальні запаси	350	3. Поточні зобов'язання	
Дебіторська заборгованість	340	Короткострокові кредити банків	50
Грошові кошти	100	Кредиторська заборгованість	200
		Поточні зобов'язання по розрахунках	320
Разом поточних активів	790	Разом поточних зобов'язань	570
РАЗОМ АКТИВІВ	1590	РАЗОМ ПАСИВІВ	1590

При складанні планового балансу користуватися методом відсотків від реалізації, що є різновидом методу екстраполяції. Суть даного методу полягає в тому, що кожний з елементів планового документу розраховується у відсотках від запланованого обсягу реалізації.

**ОБОРОТНІ АКТИВИ МОЖНА
РОЗРАХУВАТИ, ВИХОДЯЧИ З
КОЕФІЦІЄНТІВ ОБЕРТАННЯ.
НАПРИКЛАД, ТОВАРНО-
МАТЕРІАЛЬНІ ЗАПАСИ КОБЗАП:**

$$K_{обзап} = \frac{C}{(Зп + Зк) / 2}$$

де $K_{обзап}$ - коефіцієнт обертання
товарно-матеріальних запасів;
 C - собівартість продукції;
 $Зп$ - запаси на початок періоду;
 $Зк$ - запаси на кінець періоду.

СКЛАДАННЯ ПЛАНОВОГО БАЛАНСУ МЕТОДОМ ВІДСОТКА ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ, ТИС. ГРН.

БАЛАНС	Фактич ні дані	Відсоток від реалізаці ї	Планові дані
Плановий обсяг реалізації			1800
АКТИВ			
1. Необоротні активи	80	-	850
2. Поточні активи (оборотні активи)	790	50%	$1800 * 0,5 = 900$
РАЗОМ АКТИВІВ	1590		1750
ПАСИВ			
1. Власний капітал	1020	60%	$1800 * 0,6 = 1080$
2. Довгострокові зобов'язання	-		-
3. Поточні зобов'язання	570	35%	$1800 * 0,35 = 630$
РАЗОМ ПАСИВІВ	1590	-	1710
			Необхідне додаткове фінансування = $1750 - 1710 = 40$

ДЛЯ СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НЕОБХІДНА НАСТУПНА ВИХІДНА ІНФОРМАЦІЯ:

❖ Плановий розмір товарно-матеріальних запасів:

$$Зк = \frac{2 * C}{Кобзап} - Зп$$

❖ Коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості $Кобдз$:

$$Кобдз = \frac{V_{продаж}}{ДЗ}$$

❖ Звідки дебіторська заборгованість складе

$$ДЗ = \frac{V_{продаж}}{Кобдз}$$

1. **Звичайні доходи** включають наступні два види доходів:

- A) від основної діяльності і фінансові;
- B) від основної діяльності і від іншої операційної діяльності;
- C) операційні і фінансові;
- D) операційні і надзвичайні.

2. Плановий **валовий прибуток** одержують як **різницю** між:

- A) доходом від реалізації продукції і собівартістю реалізації
- B) чистим доходом від реалізації продукції і собівартістю реалізації
- C) доходом від реалізації продукції і виробничою собівартістю
- D) чистим доходом від реалізації продукції і виробничою собівартістю

3. При плануванні **собівартість реалізації співпадає з:**

- A) виробничою собівартістю;
- B) повною собівартістю;
- C) сумою прямих витрат;
- D) сумою накладних витрат.

4. **Надзвичайні доходи:**

- A) планують у відсотках від доходів від основної діяльності;
- B) планують у відсотках від доходів від фінансової діяльності;
- C) планують у відсотках від доходів від звичайної діяльності;
- D) не планують.

5. При формуванні прибутку відповідно до методу **CVP-аналізу прибуток** від основної діяльності одержують:

- A) як суму між маржинальним прибутком і постійними витратами;
- B) як суму між маржинальним прибутком і змінними витратами;
- C) як різницю між маржинальним прибутком і постійними витратами;
- D) як різницю між маржинальним прибутком і змінними витратами;

Дякую за увагу!